

Zalostno vest so dobili Rebersakovi iz Zverinjaka pri Brezicah, da je njih najmlajši sin Jožef, sele 20 let star, umrl dne 22. aprila v bolnišnici v Pragi. Bil je ranjen na italijanskem bojišču, potem je bil pet mesecev v bolnišnici. Njegov brat Mihael se je boril leta 1914 v Galiciji, a se nič ne ve, kje da je.

Martin Jurgec, doma iz Paradiža pri Sv. Barbari v Haložah je padel na bojnem polju dne 8. aprila 1918. Razmesarjen je ležal do dne 17. aprila pod milim nebom. Sovražna granata mu je utrgala nit mladega življenja. Bil je komaj tretji mesec od doma. Njegov tihi značaj nam je bil zelo prikljupljiv in ostane nam vedno v spominu.

St. Pavel pri Preboldu. Junaske smrti je padel dne 25. oktobra l. l. ob začetku 12. ofenzive, pri kraju Selo na laški fronti tukajšnji posestnik in lesotrzec g. Anton Vasle. Bil je v cvetu svoje moške dobe, star sele 35 let. Zapustil je lepo urejeno posestvo ter mlado vdovo s tremi otročički. Rajni je bil tudi občinski odbornik in svak šentpavelskega g. nadučitelja. Bodi mu lahka zemljica tuja! Nevolažljivi vdovi in zapuščenim otročičem ter sorodnikom pa dal Bog potrebne utuhe in tolažbe. Prizadeži rodbini naše sožalje!

Dal je svoje življenje za cesarja in domovine dne 22. marca t. l. Breznik Jožef iz Spodnjih Zorjavov pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Vsi, kateri so ga poznali, jokajo za njim. Zapuščena ženo in velike prijatelje, katere si je pridobil s svojo priljubljenostjo.

Vsem padlim slovenskih žrtvam naj sveti nebeska luč!

Nova mirovna odredba papeževa.

Papež Benedikt XV. je izdal pismo, ki tako-le glavo:

Kmalu se bo končalo četrto leto, odkar smo prevzeli, kmalu potem, ko se je pričela evropska svetovna vojna, v strahu breme papeštva. Ves ta čas se množile trajno strahote vojne, namesto da bi ponehavale. Trpljenje našega očetovskega srca vočigled strašnega zla, ki se je pričelo, ni prenehalo niti za trenutek. Čutili smo dejansko in resnično v žalostnih posledicah dogodkov boleščega celega sveta, tako da meremo reči s sv. Pavlom: „Kdo je bolan, da bi tudi mene ne bolelo? Kdo se pohujšuje, da bi tudi mene ne peklo?“ Istočasno nismo opustili ničesar, kar je bilo le mogoče storiti in smo tako izpolnili, kar zahteva od nas naša apostolska dolžnost, kakor tudi krščanska ljubezen.

Naš položaj je sedaj popolnoma podoben položaju kralja Jozafata, ko je zaklical v veliki tiski: Gospod Bog naših očetov, ti si Bog nebes in Gospod vseh kraljestev in vseh narodov. Sila in moč sta v tvojih rokah, nihče se ti ne more ustavljati. V naši tiski povzdignemo svoj glas k tebi. Ti nas boš uslišal in nas rešil. O Bog, ti si naše zadnje pribežališče! Zato se izročamo božji roki, ki vodi srca ljudi in potek dogodkov. Le od njega pričakujemo konca strašne sibe. Povrnili bo svoj mir razteptani zemlji in ponovil med ljudmi gospodstvo ljubezni in pravičnosti.

Najprej in predvsem pa moramo potolažiti jezo Boga, katerega je razžalila velika popačenost in toliko pregreh. Ponižna in goreča molitev bo učinkovala v teh okoliščinah veliko, če se bo opravljala vstrajno in z zaupanjem. Sveta daritev maše pa še bolj učinkuje, da si naklonimo božjo milost, ker prinaša nebeskemu Očetu tistega kot žrtev, ki je daroval samega sebe, da odredi vse, in ki je živel le za to, da je posredoval za nas.

Cerkvi gre dobra pravca, da predpisuje vsem dušnim pastirjem, naj darujejo maše v gotovih dneh za potrebnost krščanskega ljudstva. V teh posebnih dneh hoče Cerkev, mati usmiljenja, klicati božje usmiljenje za stiske svojih otrok. Kar je pa sedaj potrebnejšega, kakor da pričetna narodom zopet vladati mir in resnično bratstvo? Zelo važno se nam zdi zato, da naprosimo vse duhovnike, naj istočasno z nami praznujejo mašo na ta slovesen način. S tem pismom zato ukazujemo, naj dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, zaščitnikov krščanstva, vsi duhovniki darujejo mašo za narod in naj opravijo sveto daritev z označenim namenom. Vsi duhovniki, svetni in redovni, naj vedo, da store nekaj, kar nam je zelo všeč, če ta dan pri sv. daritvi združijo svoje namene z našimi. Katoliško svečeništvo vsega sveta bo darovalo s papežem združeno na vseh oltarjih vsega sveta žrtev sprave in ljubezni in bo delalo silo božjemu Srcu. Okrepilo se bo s tem naše upanje, da vidim izpolnitev želje Davidove, ki je tudi želja in hrepenenje narodov. Poljubila sta se pravičnost in mir.

Obletnica deklaracije in Tiskovni dom.

Dne 30. maja bomo praznovali obletnico znamenite deklaracije Jugoslovanskega kluba, ki zahteva združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v samostojno državo pod žezlo habsburške vladarske hiše, ker le na ta način postane naš narod prost večstoletnega nemškega suženjstva in mu je zagotovljen svoboda

razvoj in obstoj. Misel o samostojni Jugoslaviji je prešinila tekom enega leta ves slovenski narod. Od slovenskega izobraženca pa do priprostega in poštenega slovenskega kmeta in delavca se govori le o Jugoslaviji, ljudstvo je željno pričakuje in se je veselil, kakor bi že zdaj občutilo blagodejno prostost in svobodo, ki jo bo uživalo v njej.

A nasprotniki Jugoslavije vstajajo na vseh koncih in krajih. Nemci, ki so dozdaj gospodovali nad slovenskim ljudstvom, delajo na vso moč proti njej; nikakor nečejo privoliti, da bi bil Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Od vlade zahtevajo, da zatre jugoslovanske gibanje, da preganja slovensko duhovščino in drugo razumnost, ki nositelja jugoslovanske misli, da za Slovence omeji prostost zborovanja, kjer bi ljudstvo zahtevalo svoj pravice, in da strogo nastopa zoper slovensko časopisje, kjer se od dneva do dneva vedno bolj množijo bele lise.

Slovenci! Od Nemcev se nam je napovedala zopet vojska! Gre za naš narodni obstoj. Čakajo nas še težki narodni boji. Pa mi se jih ne bojimo. Če nas kruto preganjanje leta 1914 ni zlomilo, nas tudi prihodnji boji ne bodo. Zato glave po konci!

Obletnico jugoslovanske deklaracije moramo povsod slovesno praznovati! 30. maj je za nas zgodovinski dan prve vrste, ki nam je rodil idejo samostojnosti in svobode, ki je povzdignil našo narodno samozavest. Tega dneva ne smemo nikdar pozabiti! Praznuje naj se na zborovanjih, obhaja naj se po društvih z navduševalnimi predavanji. Jugoslovanska misel naj se ravno ob tem znamenitem dnevu še oglobi v ljudske duše, naj narod še bolj prešine, da narodu nobena stiska, nobena težava, nobene preganjanje ne more več izrgati narodnega prepričanja iz srca.

Ta dan pa hočemo posebno pokazati še tudi svoje požrtvovalnosti za narodne namene. Pred vsem priporočamo, da se na dan jugoslovanske deklaracije Slovenci spomnijo na

Tiskovni dom v Mariboru.

ki naj postane na slovenski meji središče slovenske omike in izobraženosti ter nepremagljiva slovenska trdnjava, ki naj odbija sovražne naskoke na slovensko zemljo in prepreči nemški most do Adrije.

Pol leta je preteklo, odkar se je raznesel po Slovenskem klic in prošnja za zbiranje prispevkov za Tiskovni dom. Ljudstvo je povsod spoznalo potrebo takega kulturnega središča za Slovence. Z vsi požrtvovalnostjo je pošiljalo doneske za svoj novi dom. Oglasilo se je dozdaj že 28 ustanovnikov, ki so darovali po 1000 K, in 82 dobrotnikov, ki so prispevali po 200 K, ter na tisoče drugih rodoljubov, ki so žrivovali manjše zneske. Tekmovali so med seboj v nabiranju doneskov: naša vrla duhovščina, vedno vneto za narodno probujo slovenskega ljudstva, naše razumnost, naše slovensko kmetstvo, naše predvsem pa naša vrla narodna dekleta, ki so organizirana v Marijinih družbah in dekliških zvezah. Cele župnije so postale „ustanovnice“, cele Marijine družbe pa „dobrotnice“ Tiskovnega doma. Hvala in neizbrisna slava vsem dosečajnim darovalcem, pa tudi pridnim nabiralcem in neustrašenim nabiralkam prispevkov za Tiskovni dom. Bog jim povrne vse te store!

Vendar pa je še mnogo župnij in okrajev ter na tisoče in tisoče posameznikov, ki se dozdaj niso še pridružili graditeljem Tiskovnega doma v Mariboru.

Slovenci! Povodom obletnice jugoslovanske deklaracije dne 30. maja žrtvujte vsak po svoji moči za Tiskovni dom. Vsak še tako mali dar je dobro došel. Vrla dekleta, agitirajte kakor dozdaj tudi znanprej za naše prepotrebno kulturno središče! Bog vam bo poplačal Vaš trud in narod slovenski vam bo ohranil hvaležen spomin!

Dr. A. Jerovšek, ravn. Cirilove tiskarne.

Za Tiskovni dom se pošiljajo prispevki na naslov: Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru. Ustanovniki plačajo 1000 K, a dobrotniki pa po 200 K. Za vse darovalce, žive in mrtve, se opravi mesečno ena sv. maša v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

Prvi dar za Tiskovni dom ob obletnici naše jugoslovanske deklaracije je poslal iz boljšega naređnik Vinko Lašič in sicer 10 K s pristavkom: Bog naj krepí vse, ki delujejo za ojačanje naše krasne slovenske domovine!

Razne politične vesti.

Jugoslovanski minister dr. Ivan vitez Zolger je odstopil, ker ni maral več sedeti s Seidlerjem pri eni mizi in ker ni hotel podpirati Seidlerjevih nemškonalnih načrtov proti Slovanom. Zolger je bil eden najbolj sposobnih ministrov. Cesar Karel je pisal vitezju Zolgerju ljubeznjivo lastnorčno pismo, v katerem mu naznanja, da ga milostno odpušča z njegovega mesta ter mu izreka za njegovo delovanje svojo zahvalo in popolno priznanje. V znak zahvale je cesar podelil vitezju Zolgerju visoko odlikovanje: red železne krone I. razreda. S tem je ce-

sar sam pokazal, da visoko ceni in čišla Jugoslovane. V soboto, dne 11. t. m., je cesar milostno sprejel viteza Zolgerja v posebni avdienci.

Ministrski predsednik Seidler si ne bo več upal pred državni zbor. To je gotovo. Tudi noben njegov minister se ne bo smel več pokazati pred državno zbornico. Seidler, ki je poprej slovesno zatrjeval, da bo izvedel samoupravo za vse narode, se je sedaj popolnoma zapisal vsenemškemu hujškatem in je kar preko visokih glav in preko drugih ministrov preglašil nadvlado Nemcev nad Slovani. Češko deželo hoče razdeliti tako, kot zahtevajo Nemci; nas Slovence ne mara prideliti k Jugoslaviji, a temveč hoče, da bi tekel vsenemški most od Hamburga do Trsta po slovenskih tleh. Vse to hoče Seidler izvesti brez državnega zbora, ker ve, da ima zbornica veliko protinemško večino. Slovani, posebno Čehi in Jugoslovani, so sedaj tako trdno sklenili svoje vrste proti Nemcem, da se nam ni prav nič bati za našo bodočnost. Seidler bo moral iti s svojim ministrstvom, a Slovani bomo ostali in bomo brez njega in brez Nemcev dobili svojo Jugoslavijo, v kateri bomo živeli srečno in zadovoljno mi in naši potomci.

Čehi odklanjajo razgovor z dr. Seidlerjem. Ministrski predsednik dr. Seidler je dne 13. maja povabil k sebi na razgovor oba vodilna češka politika poslance Staneka in Tušarja. V pismu na dr. Seidlerja sta pa imenovana izjavila, da se ne marata udeležiti razgovora s sedanjo vlado.

Romarji. Na ure baje v kratkem gredo pogledat na Dunaj nemškutarški župani in vsenemški mameluki in Stajerčevi bedaki. Tako pišejo iz Ptuja. Ti ljudje hočejo cesarja svariti, da ja ne bode pritril ustanovitvi samostojne Jugoslavije. Nesli bodo na Dunaj sliko, na kateri bo naslikan strašni jugoslovanski zmaj, kateri hoče požreti uboge Nemce na slovenskem jugu. Grozno je žrelo te pošasti! Slika kaže, kako hoče zmaj, ki ima — o joj — kar tri glave, pogoltniti celo Stajersko do Mure in tudi Korško do zadnje kofe, kjer prebivajo Slovenci. Mesta Celovec, Maribor, Ptuj in Celje so že med zobmi te strašne pošasti. Cele trume Nemcev, Švabov in nemškutarjev je že pogoltnil ta strašni zmaj. Da bi našli svojega Martina Krpana, bodo potovali na Dunaj in sliko o strašnem jugoslovanskem zčaju bodo nosili Stajerčevi backi po dunajskih ulicah. Klicali pa bodo: „Za božjo voljo, pomagajte, pomagajte!“ Da se bodo imena teh slavni mož ovekovečila, bo „Slovenski Gospodar“ ob priliki prinesel imena Stajerčevih remarjev.

Vsenemški volkstag v Mariboru se je preteklo nedeljo izvršil zelo klaverno. Dasiravno so bobnali na vse pretege po mestu in okolici za udeležbo, vendar vsak naš vaški shod glede udeležbe in navdušenja daleč presega to zborovanje vsenemških hujškatcev. Na volkstagu je bilo toliko ljudi, kakor če kmetje iz Slovenskih goric pripeljejo črešnje na trg. Bili so to uradniki, nekaj plesnivih nemškutarjev iz okolice, otroci od 8—15 let, komiji, vajenci, in radovedneži vseh barv. Poslednjih je bilo največ. Da so otroci in radovedneži prevladali na zborovanju, se je videlo takoj pri otvoritvi. Celjskega Ambrozija, ki je otvoril zborovanje, so pozdravili otroci s svojim tankoglasnim „Heil!“ Govorila sta advokat dr. Mravljak in tirolski profesor Mayer. Oba sta hujškala proti Slovanom in klicala zborovalce na boj proti nevarnim Jugoslovanom. Kakor se je shod klaverno začel, tako se je tudi klaverno in žalostno končal. Delavske ljudstvo je klicalo: Dajte nam raje kruha, od vsega nemštva ne bomo siti. Jata otrok se je po zborovanju razlila po mestu in kričala pred Narodnim domom in pred Verstovšekovo hišo svoj „Heil!“, in kullla pesem „Die Wacht am Rhein“, druge nesreče pa ni bilo. Nemce je najbolj jezilo, da niso smeli pobijati na slovenskih hišah šipe in napadati Slovence. Vsenemci so dosegli s tem shodom veliko blamaže in odbili od sebe še na stotine tistih, ki so poprej držali z njimi. Mo pa moramo zopet pribiti: Ne z eno besedo niso govorniki ali zborovalci počastili cesarja in cesarsko hišo, temveč so slavili samo Nemčijo, Viljema in Bismarcka. Zalostno je tudi, da se sme na vsenemških shodih tako grdo sramotiti našo cesarsko hišo, kakor se je to zgodilo na tem vsenemškem zborovanju. — Vsenemci so prirideli enak shod na Križevu v Ljubnu na Gornjem Stajerskem in v Sterzingu na Tirolskem.

Se eno pismo našega cesarja. Poročila iz Francije pravijo, da je naš cesar pisal še eno drugo pismo, ki je baje še važnejše, nego je bilo ono, ki ga je pisal svojemu svaku princu Sikstu burbonskemu. V drugem pismu je naš cesar baje izrekel svoje prepričanje, da se mu bo posrečilo pridobiti Nemčijo za to, da bi se sklenil mir pod pogojem, če bi zavezniki svoje zahteve po ozemlju omejili na Alzacijo-Loreno. Samoumevno bi morala Nemčija izprazniti zasedena ozemlja in Belgija bi morala zopet postati neodvisna. Na cesarjevo prošnjo se je Francija s častno besedo zavezala, da ne izda vsebine tega pisma. Med pogajanjmi je francoski ministrski predsednik predlagal, da bi naj Avstrija odstopila Italiji Trst in južni del Tirolske, dobila bi pa za to nemško Slezijo. Na ta predlog je cesar Karel odgovoril, da je proti temu važen pomislek, ker se nahaja južni del Tirolske v naši oblasti, dočim Francija še ni za-